

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobkyně: **Ing. I. Š.**
bytem X

zast. Mgr. Petrem Lincem, advokátem
se sídlem Moravské nám. 13, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
se sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2021, č. j. X, ve věci zamítnutí žádosti
o invalidní důchod,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2021, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náklady řízení v částce 6 500 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího zástupce Mgr. Petra Linceho, advokáta se sídlem Moravské nám. 13, 602 00 Brno.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2021, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zcela změněno prvostupňové rozhodnutí žalované ze dne 20. 11. 2020, č. j. X tak, že pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“), se žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu zamítá (výrok I. napadeného rozhodnutí). Současně bylo rozhodnuto tak, že žalovaná v souladu s ust. § 56 odst. 1 písm. c) pro nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) ve spojení s ust. § 39 odst. 1 ZDP zastavuje s účinností od 12. 7. 2021 výplatu invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně (výrok II. napadeného rozhodnutí).

II. Žaloba

2. Žalobkyně především namítala, že žalovaná dostatečně nezjistila skutkový stav. Žalovaná založila napadené rozhodnutí na Posudku o invaliditě ze dne 9. 3. 2021 MUDr. M. V., který je ve zřejmém rozporu s ostatní doloženou zdravotnickou dokumentací i Posudkem o invaliditě ze dne 6. 10. 2020, MUDr. B. M. MUDr. V. v rozporu s předloženou zdravotnickou dokumentací stanovil jako klíčovou diagnózu žalobkyně poruchu osobnosti, namísto středně těžké až těžké depresivní poruchy, pro kterou je dlouhodobě léčena. Na diagnóze středně těžké až těžké depresivní poruchy se shodují praktický ošetřující lékař a ošetřující psychiatr, kteří jsou se žalobkyní v pravidelném a dlouhotrvajícím kontaktu a mají o jejím zdravotním stavu průběžný a dlouhotrvající přehled. Žádný z ošetřujících lékařů nestanovil, na rozdíl do MUDr. V., jako diagnózu poruchu osobnosti. Pouhá polemika nad touto možností ze strany psychologa, který prováděl pouze cílené vyšetření stran pracovního potencionálu, a nikoliv kompletní psychiatricko – psychologické vyšetření, nemůže založit takto zásadní změnu diagnózy.
3. Žalobkyně dále MUDr. V. vytkla, že nesprávně vycházel z facebookových fotografií, které nemají žádnou vypovídací hodnotu o dlouhodobém zdravotním stavu a ani nebylo ověřeno, zda se jedná o její autentický profil. Znalec není ani oprávněn vyhledávat a do spisu zařazovat ve správním řízení nové nelékařské důkazy (žalobkyně odkázala zde na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013-43).
4. Žalobkyně dále uvedla, že dle doložených lékařských zpráv je dlouhodobě léčena pro středně těžké až těžké depresivní poruchy, pro které byla i dlouhou dobu v dočasné pracovní neschopnosti. Případné krátkodobé zlepšení či pozitivní efekt předepsané medikace pak nijak nemění tuto diagnózu. Dočasná pracovní neschopnost byla u žalobkyně indikována dlouhodobě, což dokládá i potvrzení o DPN z ledna až dubna 2021, přičemž i tuto skutečnost MUDr. V. ve svém posudku pominul. Žalovaná přesvědčivě

nezdůvodnila, proč upřednostňuje pohled MUDr. V. před nálezy MUDr. M., MUDr. F. i MUDr. M. V případě pochybností měl být vypracován revizní znalecký posudek, což však žalovaná neučinila.

5. Žalobkyně dále namítala, že nepovažuje za správné hodnocení poklesu míry pracovní schopnosti o 40 %, neboť za rok 2019 odpracovala jenom 47,5 % pracovního fondu a za období 1-10/2020 jen 54,6 % pracovního fondu. Současně poukázala na své další zdravotní potíže, které odůvodňují navýšení procentuálního vyjádření poklesu pracovní schopnosti. S těmito námitkami se žalovaný nezabýval, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná ve svém vyjádření zejména shrnula průběh správního řízení a posudek žalované. Žalobkyně však především namítá nesprávnost posouzení svého zdravotního stavu, a tudíž žalovaná navrhuje jeho přezkoumání Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.

IV. Replika žalobkyně a další podání

7. Žalobkyně v replice zejména uvedla, že žalovaná se nevyrovnala s jejími námitkami. Rovněž opakovaně zdůraznila, že závěr žalované je postaven na nesprávném posudku MUDr. V., který je v rozporu s nálezy MUDr. M., MUDr. F. i MUDr. M. V dalším podání žalobkyně především uvedla, že posudek PK MPSV plně podporuje tvrzení žalobkyně stran invalidity a zjevnou nesprávnost posudku MUDr. V.

V. Jednání před soudem

8. Zástupce žalobkyně při jednání především uvedl obdobné skutečnosti jako v žalobě a ostatních písemných podáních.
9. Zástupkyně žalované především odkázala na vyjádření žalované a její rozhodnutí.
10. Soud provedl při jednání dokazování posudkem PK MPSV ze dne 20. 1. 2022. Zástupce žalobkyně ani zástupkyně žalované se k posudku nevyjádřili.

VI. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

12. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 ZDP, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován.
13. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).
14. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatoční náležitosti posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 69 %), musí

posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).

15. Krajský soud doplnil dokazování posudkem PK MPSV ze dne 20. 1. 2022. Krajský soud především shledal, že předmětný posudek má všechny formální náležitosti ve smyslu ustanovení § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž PK MPSV zasedala v řádném složení a jejím členem byl lékař z oboru psychiatrie. Obsahově krajský soud shledal, že předmětný posudek vycházel z úplné zdravotnické dokumentace. Krajský soud považuje tento posudek za úplný a přesvědčivý ve smyslu ustálené judikatury.
16. V **posudkovém hodnocení** PK MPSV je mj. uveden **diagnostický souhrn** potíží žalobkyně, přičemž se jedná o: 1) *Depresivní porucha v ambulantní terapii psychiatra od roku 2019*, 2) *Vertebrogenní algický syndrom polytopní zejména bederní, hrudní a krční páteře s kořenovým drážděním – hodnoceno jako lehká chronická radikulopatie vpravo*, 3) *Stav po hysterektomii a adnexektomii pro adenokarcinom dělohy, od roku 2015 v remisi*, 4) *Diabetes mellitus II. typu na antidiabetických*, 5) *Arteriální hypertenze*, 6) *Uzlová struma, eufunkční*, 7) *Refluxní onemocnění jícnu*, 8) *Ztučnění jater, stav po cholecystektomii laparoskopicky*, 9) *Obezita, metabolický syndrom, stav po hyperstimulačním syndromu ve 29 letech*. V **posudkovém zhodnocení** je dále uvedeno, že žalobkyně je vysokoškolačka, 51 let pracující aktuálně jako asistent pedagoga, dříve dlouhodobě pracovala na finančním úřadě. V popředí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je úzkostně depresivní porucha v terénu osobnosti s akcentovanými rysy limitovanou zejména schopnostmi zvládání afektivních situací. Žalobkyně byla sledována ambulantně rodinným psychologem zejména pro obtíže spojené s dlouhodobou nespavostí a potíže spojené s výchovou osvojených dětí, dále psychiatrem od dovolené v srpnu 2019, kde se stav úzkostně depresivní symptomatiky dekompenzoval. Trvalou medikaci antidepressivy má dokumentovanou od 25. 10. 2019 s četnými změnami dávkování do 19. 6. 2020 ve čtyřkombinaci, která koriguje stav výkyvů nálad psychicky doposud. Z psychologického vyšetření má sníženou frustrační toleranci (Mgr. Boháčová 25. 1. 2021). Realitu dokáže vnímat konvenčním způsobem, nicméně převládá míra introspekce, zvýšeného zaujetí vlastní osobou, pocitu potvrzování osobní hodnoty druhými se sníženou obratností vyrovnat se s nároky života. Orientační hodnocení intelektových schopností je udáváno v souladu s dosaženým vzděláním i očekáváním – vyšší průměr až nadprůměr. Hospitalizovaná pro dekompenzaci nebyla, nicméně z fotodokumentace vyplývá, že se po pracovní neschopnosti vrátila k práci na finanční úřad, a i přes zajištění medikací ji psychiatr zjišťuje reaktivní dekompenzaci v návaznosti na opětovné selhávání v pracovních výkonech při vyčerpání svých léčebných možností. K datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2021 byl dokladován dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla středně těžká depresivní porucha, se kterou se žalobkyně léčila u odborného lékaře – psychiatra od léta 2019, stav nebyl uspokojivě kompenzován, po pracovní neschopnosti došlo k reaktivní dekompenzaci depresivního stavu při návratu pracovních povinností. Žalobkyně byla psychicky unavena, byla zjištěna nevykonnost při dalších zjištěných onemocněních. PK MPSV v souladu s OSSZ konstatuje, že se jednalo o duševní poruchu nálady ve středně těžkém stupni postižení v projevech psychopatologie posledních třech letech. Žalobkyně má dokumentovanou neuspokojivě kompenzovanou duševní poruchu nálady v terénu patologické osobnosti s rysy zhoršené sociální adaptability (nenakupuje v obchodních centrech, nemůže pobývat v místech s větším počtem přítomných osob). Žalobkyně

prizpůsobila pracovní činnost onemocnění při novém zaměstnání ve sníženém pracovním úvazku od května 2021 jako asistentka pedagoga. Pro další polymorbidní stezky rehabilituje. Funkční tíže pohybových schopností nedosahuje těžkého stupně postižení. Kardiopulmonálně je kompenzovaná, dokladuje RTG (nález MUDr. Pokorný), kde není přítomna závažná patologie. Žalobkyně není klidově dušná, s plicním onemocněním, které by trvale funkčně omezovalo její výkon, se neléčí. Je obézní, je přítomný metabolický syndrom a námahová dušnost. Žalobkyně nemá přítomné celkové ztuhnutí páteře, je přítomné chronické kořenové dráždění ve více lokalitách pro zjištěné degenerativní změny páteře, bolestivost zejména v místě beder s propagací doprava při zátěži. V bedrech je mírně omezená dynamika pohybu. Rozsahy v kolenech při zjištěné gonatróze jsou v normě, v kyčlích při dotažení vpravo bolestivost, nicméně posudkově významně není omezen rozsah pohybu. Má bolest pravého ramene, končetina omezena mírně rozsahově o 1/3 při dotažení, levá horní končetina nemá funkční omezení. Analgetika trvale nejsou předepsána, není dokladované jiné pravidelné analgetické zajištění. Vizus je korigován, sluch je v normě. Sledovaná oční benigní patologie nezpůsobuje těžké omezení vizu. Onkologicky je sledována po odstranění adenokarcinomu děložním, stav je v remisi, stabilní od roku 2015. Diabetes i hypertenze je kompenzován trvalou medikací. Pokles míry pracovní schopnosti je hodnocen dle kapitoly V, položka 4 písm. c) s mírou poklesu pracovní schopnosti v rozpětí 30-45 %. Aktuální závažnost duševního onemocnění, které působí jako hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze hodnotit na hranici dolního až středního rozpětí středně těžkého funkčního postižení. I vzhledem k dalším komorbiditám (zejména chronickému vertebrogennímu algickému syndromu bederní páteře, stavu po adenokarcinomu děložním). Žalobkyně nemá těžké postižení nálady, nejedná se o chronické léčebně resistantní deprese nebo závažné mánie vedoucí k poskytování ústavní péče. Žalobkyně má sníženou úroveň sociálního fungování, částečný pracovní úvazek vykonává. Žalobkyni byla nabídnuta psychoterapie, se kterou je spokojená. PK MPSV je na rozdíl od posouzení lékaře v námitkovém řízení přesvědčena, že za dobu trvání základního onemocnění, které vede k poklesu pracovní činnosti žalobkyně, nebyla uspokojivě kompenzována, a to i přes nasazenou maximální kombinaci psychiatrické medikace. Tato za dobu trvání sledování psychiatrem, tedy od roku 2018, nebyla vysazena, ani dlouhodobě snížena. Jednalo se o dlouhodobý stav splňující nepříznivost, žalobkyně je stabilizována křehce a veškerá další tíže souvisejících interních onemocnění se od kompenzace duševního stavu odvíjí. Zdravotní stav odpovídal invaliditě I. stupně. Kontrolní lékařská prohlídka byla stanovena za 3 roky k posouzení stabilizace stavu při léčbě. V **posudkovém závěru** je především uvedeno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP, přičemž se jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) ZDP. Nejednalo se však o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) ZDP. Jednalo se o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nedosahoval však více než 49 %.

17. Krajský soud tedy považuje posudkové hodnocení PK MPSV v Brně za úplné a přesvědčivé, neboť komplexně zhodnotilo zdravotní postižení žalobkyně. Krajský soud tak považuje skutkový stav doplněný předmětným posudkem PK MPSV za řádně zjištěný a úplný. Vzhledem k tomu pak bylo třeba dát žalobkyni za pravdu v jejích žalobních námitkách, neboť provedeným dokazováním se zjistilo, že žalobkyně skutečně k datu vydání napadeného rozhodnutí bylo třeba považovat za invalidní v prvním stupni, neboť její pracovní schopnost poklesla nejméně o 35 %, přičemž však nedosahovala více, než 49 %. Nejednalo se však o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b)

nebo c) ZDP. Krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí, jímž bylo změněno rozhodnutí I. stupně a zamítnuta žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu, bylo vydáno na základě nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu, a zrušil ho tak výrokem I. tohoto rozsudku ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Soud se proto nezabýval argumentací žalobkyně, že se žalovaný nevypořádal některými jejími námitkami.

18. V dalším řízení je žalovaná povinna vydat ve věci přiznání invalidního důchodu žalobkyně nové rozhodnutí o jejich námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalovaná bude v dalším řízení o invalidním důchodu vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v tomto soudním řízení (§ 78 odst. 6 s. ř. s.) a bude z něho vycházet při novém posouzení žádosti o přiznání invalidního důchodu žalobkyně.
19. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyni přiznal soud náhradu nákladů právního zastoupení. Podle ustanovení § 9 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v důchodovém pojištění ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu ustanovení § 7 bod 3 této vyhlášky činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobkyně učinil ve věci 5 úkonů právní služby, a to konkrétně převzetí a příprava zastoupení (§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu), sepis žaloby, repliky a dalšího písemného podání ve věci samé (§ 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu) a účast na jednání soudu (§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy na odměně za právní zastupování náleží částka 6 500 Kč. Právní zástupce žalobkyně není plátcem DPH.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. listopadu 2022

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce